

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Соціальна педагогіка»
2019 – 2020 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Викладач	Захарова Наталя Миколаївна, к.пед.н., доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=685 https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/1133
Контактний телефон	0957976650
E-mail викладача	zaharovanatalia@ukr.net
Графік консультацій	вівторок: 12.00-14.00; четвер: 12.00-14.00

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: соціальна педагогіка, педагог соціальний, соціалізація, соціальне виховання, девіантна поведінка.

Мета курсу: розкриття теоретичних основ соціальної педагогіки як науки та обґрунтування змісту провідних напрямів соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп; ознайомлення з функціями, методами, принципами соціальної педагогіки як науки, проаналізувати провідні напрями професійної діяльності, спрямованих на педагогізацію середовища та створення оптимальних умов для соціалізації молодого покоління.

Предмет курсу: теоретико-методологічна база з основ соціальної педагогіки з урахуванням сучасної соціально-економічної ситуації, досвіду вітчизняної соціально-педагогічної практики.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК-22 Здатність організовувати і здійснювати соціально-педагогічну роботу в закладах освіти.

СК-25 Здатність до проектування та моделювання діяльності з соціально-педагогічної діагностики, консультування, корекції, реабілітації, терапії, профілактики виникнення девіацій серед дітей та молоді

СК-26 Здатність здійснювати соціально-педагогічний супровід, патронаж кризових категорій дітей та молоді.

Результати навчання:

ПР-5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПР-27 Використовувати методи і технології діагностичної, профілактичної, корекційної, консультативної роботи у формі лекцій, бесід, круглих столів, тренінгів тощо.

ПР-26 Обирати і застосовувати методики соціальної діагностики, ефективні методи і технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю в закладах освіти.

ПР-25 Здійснювати соціально-педагогічну підтримку дітей та молоді з урахуванням ключової ознаки вразливості, організовувати та проводити заходи щодо запобігання виникненню складних життєвих обставин.

Зміст курсу:

Тема 1. Вступ до професії «соціальний педагог».

Тема 2. Теоретичні основи соціальної педагогіки.

Тема 3. Характеристика соціально-педагогічної діяльності.

Тема 4. Девіації як соціально-педагогічна проблема.

Тема 5. Зміст та форми профілактики девіантної поведінки.

Тема 6. Соціально-педагогічна діяльність в сфері освіти.

Тема 7. Організаційно-методична робота соціального педагога.

Тема 8. Соціально-педагогічна підтримка дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема 9. Соціально-педагогічна підтримка дітей та молоді з обмеженими функціональними можливостями.

Тема 10. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю в територіальній громаді.

Тема 11. Сучасні соціально-педагогічні ресурси.

Тема 12. Вибрані питання вітчизняної соціальної педагогіки

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари, бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю (метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): навчальний курс складається з лекцій, семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи. Лекційні заняття передбачають ведення письмового конспекту. Підготовка семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань та дискусію за темою. Підготовка завдань до самостійних та індивідуальних робіт здійснюється у друкованому (письмовому) вигляді (формат MicrosoftWord або PowerPoint (де необхідно) за визначеним шаблоном та передбачає усне опитування здобувачів протягом семінарського заняття до теми або на груповій/індивідуальній консультації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, проектор); програмне (MicrosoftOffice: PowerPoint, Word, Moodle, репозитарій); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

Система оцінювання та вимоги:

Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен

Система оцінювання передбачає поточний та підсумковий контроль (екзамен) за результатами вивчення дисципліни.

У загальному розподіл балів (поточного та підсумкового контролю), які отримують здобувачі ВО представлено у таблиці 1

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують здобувачі ВО

Поточне тестування та самостійна робота								Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Екз.	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2	50	100	
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				
Тема 9		Тема 10		Тема 11		Тема 12				
9.1	9.2	10.1	10.2	11.1	11.2	12.1	12.2			
25		25		25		25				

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних та індивідуальних робіт. За вивчення кожної теми максимально нараховується 25 балів, з них: 5 бал. – усна відповідь, по 5 бал. за самостійну та ІНДЗ, 10 бал – тест.

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«5» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«4» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«3» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«2» бали – часткове розкриття програмного питання, слабке знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

«1» бал – підготовлено письмовий фіксований виступ без усної доповіді.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання. У складі письмової роботи міститься один-два теоретичні питання.

«5» бали – повна, обгрунтована відповідь на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «обгрунтуйте», «поясніть», «скласти»...).

«4» бали – недосить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «обгрунтуйте», «поясніть», «скласти»...).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власної точки зору на питання.

Критерії оцінювання індивідуально-дослідних завдань

ІНДЗ є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання, але впливає на формування фахових компетентностей здобувача. У складі письмової роботи міститься одне завдання.

«5» бали – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, обгрунтована власна точка зору (есе, опорний конспект, варіанти вирішення проблемних ситуацій, розробка плану, пакету заходів, моделювання..).

«4» бали – недосить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання дослідного та творчого характеру (есе, опорний конспект, варіанти вирішення проблемних ситуацій, розробка плану, пакету заходів, моделювання..).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу; недостатно змістовного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Оцінювання виконання тестових завдань

Тестові завдання до кожної теми нараховують 10 питань. Кожна правильна відповідь (за ключем) оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів за тест – 10.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма і терміни семестрового контролю з дисципліни «Соціальна педагогіка» для денної та заочної форми навчання визначаються робочим навчальним планом спеціальності, розкладом сесії і включають проведення екзамену.

Семестровий контроль проводиться у формі усного опитування (за програмою екзамену, розробленою для екзамену з цієї дисципліни). Викладачем формуються білети, здобувач тягне білет, письмово формує відповіді на питання до білету і в ході усної співбесіди дає відповіді. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій та навчальній програмах.

Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен 50 балів.

Таблиця 2

Критерії оцінювання (усних відповідей)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному

40 – 50	обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
«Добре» 15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до змісту питань.
«Задовільно» 1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА

За підсумками вивчення освітньої компоненти «Соціальна педагогіка» здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів¹ – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам

за національною шкалою

Шкала оцінювання за ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

¹Мінімальний допуск до підсумкової атестації здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконанні роботи протягом семестру.

Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі. Навч. Посіб. / О.В. Безпалько – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.
2. Богданова І.М. Соціальна педагогіка : Навч. Посіб. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
3. Соціальна педагогіка : Навч. Посіб / За ред. проф. О.В. Безпалько. К.: «Академвидав» – 2013. – 187 с.
4. Соціальна педагогіка. 5-те вид. перероб. та доп. Підручник / За ред. проф А.Й. Капської . – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.
5. Соціальна педагогіка : [навч. посіб.] / [О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко] ; за ред. О. В. Безпалько. – К. : Академвидав, 2013. – 312 с.
6. Настільна книга соціального педагога (нормативно-правове забезпечення діяльності) / Упоряд. Ю.А. Луценко, В.Г. Панок – К.: Центр учбової літератури, – 2011. – 308 с.
7. Пальчевський С.С. Соціальна педагогіка : Навч. Посіб. – К.: Кондор, 2005. – 560 с.
8. Соціальна педагогіка : Навч. Посіб / За ред. проф. О.В. Безпалько. К.: «Академвидав» – 2013. – 187 с.
9. Соціальна педагогіка. 5-те вид. перероб. та доп. Підручник / За ред. проф А.Й. Капської . – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.
10. Соціальна педагогіка : словник-довідник / За аг. Ред. Т.Ф. Алексєнко. Вінниця : Планер, – 2009. – 542 с.

Допоміжні

1. Безпалько О. В. До питання про структуру та функції соціально-педагогічної діяльності / О. В. Безпалько // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – №5.
2. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій. 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 188 с.
3. Зверева І. Д. Дефініції соціальної роботи та соціальної педагогіки / І. Д. Зверева // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – №4.
4. Тихолоз В.В. Історія соціальної педагогіки : [навч.-метод. посіб. для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка»] / автор-укладач В.В. Тихолоз. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2013. – 272 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО
4. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ.